

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

5 juni 2002

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

ACTUALITEITSDEBAT OVER DE AFBAKENING VAN DE KWETSBARE GEBIEDEN

ACTUELE VRAGEN

Inhoud

Nr. 53

Woensdag 5 juni 2002
Middagvergadering

Berichten van verhindering	1
Actualiteitsdebat	
Actualiteitsdebat over de afbakening van de kwetsbare gebieden	1
Sprekers : de heren André Denys, Jos Bex en Jacky Maes, mevrouw Isabel Vertriest en minister Vera Dua	
Actuele vragen (Regl. art. 82)	
Actuele vraag van de heer Frans Ramon tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de kritiek van 11.11.11 op het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking	10
Actuele vraag van de heer Dirk De Cock tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het Vlaams feestlied voor de viering van 700 jaar Guldenstempelslag	12
Actuele vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de kritiek van Unizo op de nieuwe regeling inzake expansiesteun	14
Actuele vraag van de heer Didier Ramoudt tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over een schadevergoeding voor de slachtoffers van de vliegcrash in Oostende	15
Actuele vraag van de heer Jan Van Duppen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het behoud en de bescherming van het Noordzeehotel in Knokke	16
Motie van orde	
Voorstel tot verdaging van agendapunten	18
Spreker : de heer Francis Vermeiren	
Regeling van de werkzaamheden	18

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.11 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Herman De Reuse, Lucien Suykens : gezondheidsredenen ;

Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, Wivina Demeester-De Meyer, Robert Voorhamme : buitenslands ;

André-Emiel Bogaert, Johan Malcorps, Ria Van Den Heuvel, Christian Van Eyken : ambtsverplichtingen ;

Patricia Ceysens : familieverplichtingen.

ACTUALITEITSDEBAT**Actualiteitsdebat over de afbakening van de kwetsbare gebieden**

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de afbakening van de kwetsbare gebieden.

De bespreking is geopend.

Elke fractie krijgt 10 minuten spreektijd.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, ik ben om twee redenen in de war. Het is de eerste maal in mijn politieke loopbaan dat de oppositie niet aan het debat deelneemt en staakt. Ik was lang fractieleider en niet van de gemakkelijkste. Wij zijn dikwijls vertrokken voor de stemmingen om aan te tonen dat de meerderheid

niet in voldoende aantal aanwezig was, maar een staking heb ik nooit meegemaakt. Het scheidt verwarring over de wijze waarop een parlementair mandaat wordt vervuld.

Ik ben ook in de war geraakt toen ik vanmorgen op de trein in de krant het interview met minister Dua las. Het was niet zomaar een slip of the tongue, maar een duidelijke stellingname. Als lid van de regering valt zij de werkwijze van de regeringsleider aan. Ik heb zo iets nooit in mijn politieke carrière meegemaakt. Wel hielden de regeringsleden er op inhoudelijk vlak vaak een verschillende mening op na. Ik aanvaard bijvoorbeeld dat de heer Sannen als fractieleider vorige maandag in De Morgen zijn mening heeft verkondigd, al ben ik het niet met hem eens. Dat is een teken van een open-debatcultuur. Die is nodig en verrijkend, maar een regeringslid dat op deze manier de regeringsleider aanvalt, is voor mij een nieuw gegeven. Ik ben klassiek politiek opgevoed en niet de lifestyle-politicus die alles nonchalant afzwaakt. Ik til hier zwaar aan omdat ik in politiek geloof en de antipolitiek wil bestrijden.

Zeggen in een bepaalde regering niet te willen functioneren, maar er toch deel van blijven uitmaken is voor mij allesbehalve coherent. Binnen de VLD behoor ik niet tot degenen die van nature groot voorstander zijn van paars-groen. Ik heb altijd gezegd dat paars-groen voor deze legislatuur de juiste formule is. Na 40 jaar CVP-beleid had het land nood aan een nieuwe formule. Om die reden verdedig ik het paars-groene project en zijn regeringsleider, en alle paars-groene regeringsleden. Als u wilt dat we als meerderheidsfractie ons geloof en vertrouwen behouden, dan vind ik dat er coherentie moet zijn in de schoot van de regering, en dat conflictpunten niet op die wijze scherp mogen worden gesteld. Ik zeg u dit omdat u deze ochtend het beeld creëerde dat minister-president Dewael aan Dua-pesten doet. Dat stemt geenszins overeen met wat ik persoonlijk ervaar. Ik woon alle vergaderingen van het VLD-partijbureau en de VLD-fractie bij. Ik heb persoonlijke gesprekken met de minister-president. Ik heb nog nooit iemand van de VLD horen zeggen dat hij Dua wil pesten. Wel bestaat er discussie over uw aanpak. Wij vinden dat sommige milieudossiers een meer realistische aanpak vergen. Ik kom daar straks op terug in verband met de kwetsbare gebieden. Dat kan aanleiding geven tot een meningsverschil, maar ik moet ten stelligste ontkennen dat iemand bij de VLD u wil pesten. Noch de regeringsleden, noch de fractieleiden willen dit.

Denys

Dit debat is noodzakelijk, zeker na deze ochtend. Wij willen immers duidelijkheid. Mevrouw de minister, wij willen duidelijkheid over uw positie in het dossier van de kwetsbare gebieden. In uw interview omschrijft u het voorstel waartoe de Vlaamse regering vrijdag besliste als een gehandicapt voorstel. Bij mij leidt dat tot twijfels over de manier waarop u dit dossier zult verdedigen tegenover Europa. Ik heb mijn twijfels over uw geloofwaardigheid in de verdediging van dit voorstel, en daarom is dit debat noodzakelijk. De VLD-fractie wil vast en zeker de allergrootste duidelijkheid wat dat dossier betreft. In dat licht moet u mijn betoog inzake de kwetsbare gebieden begrijpen.

Mijnheer de voorzitter, ik zal trachten me aan de tijdslimiet te houden, maar ik wil kort de geschiedenis schetsen van de nitraatrichtlijn, de overbemesting en de kwetsbare gebieden. Dit vormt eigenlijk één geheel. Een schets van evolutie is noodzakelijk om dit probleem in de juiste context te plaatsen. In het begin van de jaren negentig is er een spanningsveld ontstaan tussen landbouw en ecologie. Deze problematiek is vandaag, met de discussie met Europa, breder geworden. Het gaat over onze geloofwaardigheid tegenover Europa, en ons verzoek aan Europa om mee te werken aan een realistische oplossing.

Ik zal trachten de invalshoek van de VLD-fractie zo objectief mogelijk weer te geven. Op dit dossier rusten twee handicaps uit het verleden en één die eigenlijk berust op een beslissing van deze regering. Het gaat hier om een erfenis uit de vorige zittingsperiode. Die erfenis inzake overbemesting – een dossier waarvan de kwetsbare gebieden deel uitmaken – blokkeerde ons. De CVP had in de vorige zittingsperiode het MAP-2-decreet, dat noodzakelijk was, laten goedkeuren en onmiddellijk geblokkeerd. Minister Kelchtermans had dit laten goedkeuren, maar had het niet in werking laten treden. Dat gebeurde onder invloed van de Boerenbond : de minister wou eerst nog onderhandelen met Europa over de zogenaamde vergoedingen. Dat was de situatie die we aantroffen. Mevrouw de minister, wij hebben zelf nog onderhandeld om dit te deblokken. Er was immers sprake van vervaldata : indien MAP-2 niet in werking werd gesteld, dan zou het probleem nog groter worden. Ik kan u zeggen dat wij daarvoor geen applaus hebben gekregen van de Boerenbond of van andere landbouworganisaties. We vonden het echter onze verantwoordelijkheid en onze plicht om die situatie te deblokken.

Collega's, het blokkeren door de CVP gebeurde om electorale redenen, maar het was onverantwoord. De mestoverschotten groeiden, de productie steeg, landbouwers probeerden nog te investeren in uitbreiding. De inspanningen inzake mestverwerking waren minimaal, de jacht op landbouwgronden was bijzonder groot en leidde tot een enorme stijging van de prijzen van landbouwgronden. De metingen van het grondwater brachten steeds meer vervuiling aan het licht. Collega's, dat was het begin van deze legislatuur.

Toen hebben we beslist om MAP-2 te deblokken en om te vormen tot wat we noemen MAP-2bis. Er werd een productiestop ingevoerd op bedrijfsniveau : de zogenaamde nutriëntenhalte. De mestverwerkingsplicht werd effectief ingevoerd. Het resultaat ervan zagen we via de 180 aanvragen. De boeren beginnen er dus wel degelijk aan te werken. De normen werden scherper gesteld. De uitrijregelingen werden strenger gecontroleerd en strenger toegepast. Er kwamen begeleidingsmaatregelen en er kwam geld voor de vrijwillige afbouw.

Dit waren geen eenvoudige gesprekken tussen blauw en groen. Wij vroegen bijvoorbeeld bijsturing voor de nutriëntenhalte. We hamerden op de mestverwerking. De minister kreeg haar middelen voor de warme sanering.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer Denys, ik begrijp u niet. Ik lees even voor uit een toenmalig verslag : 'De heer Denys wijst op de complexiteit van het decreet en de gebreken die het vertoont. Hij vraagt zich af of het niet beter zou zijn dit mestactieplan voorlopig af te gelasten en te wachten tot wanneer de commissie haar beslissing heeft genomen.' Ik begrijp dus eigenlijk niet zo goed wat u hier nu vertelt.

De heer André Denys : Mijnheer Bex, ik ga het relaas geven. Ik zit nog maar aan het begin van de legislatuur. Ik wil u vragen om mij in alle eerlijkheid eerst mijn relaas volledig te laten doen. Daarna kunt u altijd nog het woord vragen.

Ik zal zowel onze sterke als onze zwakke punten geven. Wees gerust, ik zal dit op een objectieve manier doen. De ernst van de situatie is dermate groot dat het er hier niet meer over gaat om elkaar te overtroeven. Ik wil op een ernstige manier aangeven hoe wij de zaken evalueren en wat volgens ons de houding moet zijn ten opzichte van Europa.

De heer Jos Bex : Mijnheer Denys, laten we ons dan wel houden aan datgene wat we daar ooit over gezegd hebben en de standpunten die we daar ooit over hebben ingenomen.

De heer André Denys : Mijnheer Bex, ik doe niet anders dan dat. U zult het wel merken als ik mijn betoog vervolg. U mag dat dan controleren aan de hand van alles wat ik daarover in het verleden heb gezegd.

We hebben hier in het parlement zelf gepleit voor de stopzetting van de mestlekken naar Wallonië. We vonden immers dat we onze vuiligheid naar daar aan het exporteren waren. Onbewerkte mest naar Wallonië voeren is geen oplossing. We vinden wel dat dit mogelijk moet zijn voor echt bewerkte mest als bodemverbeteraar. Hoe dan ook, in deze hebben wij de moed gehad – tegen bepaalde lobby's ingaand – om bepaalde standpunten in te nemen.

Mevrouw de minister, die hardnekkige en consequente houding heeft geleid tot iets belangrijks op het terrein, namelijk tot een nieuwe mentaliteit. De defensieve houding van de sector tijdens de vorige legislatuur werd omgebogen in een offensieve houding. Het uitstellen, het ontwijken of het omzeilen van de wetten werd vervangen door een besef van responsabilisering. Het ging dan om responsabilisering van de landbouwers maar ook van de landbouworganisaties. Die organisaties deden voor de eerste keer voorstellen om de problematiek zelf op te lossen. Ik was het niet altijd eens met hun voorstellen, maar ze deden tenminste voorstellen. Dit was nieuw. Dit hebben we nooit meegemaakt in de vorige legislatuur. In de vorige regeerperiode stelden ze alleen maar vragen en eisen, maar namen ze nooit zelf verantwoordelijkheid.

Ik som dit alles op, omdat ik me erger aan perscommentatoren die het dossier in feite niet goed kennen. Ze hebben het niet eens goed gevolgd, maar doen nu alsof er intussen niets is gebeurd. Ze stellen het voor alsof wij de zaak na al die jaren nog blijven blokkeren. Het is dus noodzakelijk de historie te schetsen.

Mevrouw de minister, tijdens deze regeerperiode is er in mijn ogen één grote fout gemaakt. We wisten al jaren dat we tegen eind 2001 ons rapport over de kwetsbare gebieden bij Europa moesten indienen. Welnu, u leidde het dossier bij de ministerraad in op 21 december 2001. Het was echter allerminst doorgepraat, zeker niet met de sector, maar ook niet met het parlement of in de regering. Het dossier was dus niet voldragen. Er was nog discussie

over de wijze van meten, en over de waarde van de wetenschappelijke onderbouw. Die laattijdigheid speelt ons vandaag parten ten aanzien van Europa, waar de procedure tot veroordeling al op gang was gebracht.

Ik wil niet te lang blijven stilstaan bij de oorzaak van die laattijdigheid. Volgens mij hebt u het probleem onderschat. Ook de landbouwsector heeft een fout gemaakt, door in het overleg met de verschillende doelgroepen te lang de indruk te wekken dat ze akkoord waren met de gevolgde meetmethode. Bovendien hebben de milieuorganisaties het dossier te exclusief behandeld als een symbool-dossier. Voor hen moest Vlaanderen voor 100 procent als kwetsbaar gebied worden aangeduid.

De open discussie die in de loop van 2001 had moeten plaatsvinden, werd pas gehouden in 2002. Dat is voor Europa te laat. Het open debat over de meetmethode en over de responsabilisering is te laat gekomen. De VLD-fractie in het Vlaams Parlement zag nog maar één uitweg, waar de heer Bex al naar verwees, namelijk het onafgewerkte voorstel van de minister goed te keuren, en zo vlug mogelijk een herziening te vragen van de meetmethode.

De landbouwsector was het daar niet mee eens en vond het beter een definitief voorstel te doen, dan een onvoldragen voorstel met de afspraak het nadien te herzien. Minister-president Dewael had gelijk de sector in die visie te willen volgen, al ben ik daar op zeker moment tegen in gegaan. We waren nu toch te laat. We konden beter nog enkele maanden langer onderhandelen over een coherenter en aanvaardbaarder geheel.

Creëren we daarmee valse verwachtingen? Neen. Iedere VLD-er weet dat alleen de waarheid zeggen aan de landbouwers een uitweg biedt naar een oplossing. Ik kom, zoals velen van mijn collega's, al lang bij de landbouwers. Ze zijn niet meer te sussen met valse verwachtingen. Ze vragen eerlijke taal, en geen verwachtingen die niet kunnen worden ingelost. We hebben bewezen dat we een moedige politiek kunnen voeren, bijvoorbeeld met de beslissing over de nutriënten, en toen CD&V ons in landbouwmiddens weghoonde. We hebben nooit geargeld onze verantwoordelijkheid op te nemen. We doen dat ook nu niet.

Het voorstel draagt onze goedkeuring weg. Veel landbouwers in kwetsbaar gebied hebben ons gevraagd ten gunste van hen op te treden, en ervoor te zorgen dat ze er niet bij zouden zijn. We zijn op geen enkel van deze verzoeken ingegaan.

Denys

We willen geen kaart op maat maken. We hebben enkel gevraagd om de zaken op basis van een nieuw principe te bekijken. Dit nieuwe principe is het accordeonprincipe. Aangezien we hier een politiek en geen technisch debat voeren, zal ik geen technische toelichting bij dit principe geven.

Mijns inziens betreft het hier een correct voorstel. Heel Vlaanderen wordt potentieel kwetsbaar gemaakt, maar het accordeonprincipe wordt toegepast. Voor de sector betekent dit een ernstige responsabilisering. Op basis van een verfijnd meetnet zal een systeem van sociale controle worden ingevoerd. De metingen per waterloop zullen aantonen wie precies wat vervuult. Dit betekent eigenlijk dat de ene landbouwer de andere zal kunnen controleren. In de praktijk zal alles worden gedaan om onder de grens van de 50 milligram nitraat per liter water te blijven.

De BBL noemt de kwetsbare gebieden schamper de gekwetste gebieden. De BBL pleit voor de ongenueanceerde toepassing van het voorzorgprincipe. Alle potentieel kwetsbare gebieden moeten kwetsbare gebieden worden.

Indien we dit principe zouden toepassen op het segment van de landbouw dat de BBL wil verdedigen, namelijk de biologische landbouw, zouden we eigenlijk voor een volledig stopzetten van deze activiteit moeten pleiten. De schandalen met pesticiden in Spanje en met een vergiftiging van het veevoeder in Duitsland tonen aan wat de gevolgen van een ongenueanceerd hanteren van het voorzorgprincipe zouden zijn. Zolang het garantiesysteem niet volledig sluitend is, blijft het vergiftigingsgevaar bestaan en zou de biologische landbouwproductie moeten worden stopgezet. Deze maatregel zou al te gek zijn.

We moeten voor alle segmenten van de landbouwsector dezelfde logica hanteren. We mogen ons niet op potentiële gevaren baseren. We moeten ons baseren op de metingen die werkelijke gevaren aantonen. Enkel deze realistische aanpak kan tot een responsabilisering leiden.

Omwille van onze laattijdigheid bevinden we ons tegenover de Europese Commissie in een defensieve positie. Dit betekent evenwel niet dat we de strijd al hebben verloren. De paars-groene regering heeft al bewezen dat ze de Europese Commissie ook vanuit een ogenschijnlijk verloren positie kan overtuigen. Ik zal dit illustreren aan de hand van drie voorbeelden.

Ten tijde van de dioxinecrisis zijn we geconfronteerd met een enorm wantrouwen. De Europese Commissie had geen vertrouwen meer in de voedselveiligheid in ons land. Het progressief voedselveiligheidsprogramma van de paars-groene regering en de Europese ervaring van de heer Willockx hebben de Europese Commissie toen overtuigd.

Hetzelfde is gebeurd ten tijde van het mond-enklauwzeerdebaïe. Door middel van ernstige maatregelen hebben we de Europese Commissie kunnen overtuigen. Al onze buurlanden zijn door deze crisis getroffen. De moedige maatregelen van de paars-groene regering hebben ons kleine landje van deze ziekte gevrijwaard. Hetzelfde is gebeurd ten opzichte van BSE.

De Europese Commissie moet beseffen dat de paars-groene regering een offensieve politiek voert. Deze politiek is moeilijk vergelijkbaar met de defensieve politiek die de CVP tijdens de vorige legislatuur heeft gevoerd.

We moeten evenwel geloven in de voorgestelde oplossing. Dit noodzakelijk debat wordt dan ook net op tijd gevoerd. Mijn fractie wil weten of de minister zelf in de voorgestelde oplossing gelooft. Zal de minister deze oplossing met de nodige overtuiging bij de Europese Commissie verdedigen? Na het lezen van het artikel dat deze ochtend in De Morgen is verschenen, heb ik hier mijn twijfels bij. Deze twijfels zijn nog gevoed door het debat dat ik vorige zondag met de heer Staes heb gevoerd.

Toen kreeg ik de indruk dat u de heer Staes dekt. Dat verontrust me. Europarlementslid Staes heeft het recht om vragen te stellen, maar de timing en de toon, zijn verontrustende mail aan de Europese Commissaris op een zo gevoelig moment, wekken bij mij niet de indruk dat hij de vooropgestelde oplossing steunt. Ik vind dat persoonlijk tactisch onverstandig en op het randje van de deloyaliteit. Op het meest gevoelig moment wekt hij de indruk dat de Vlaamse regering bricoleert en zondigt tegen de nitraatrichtlijn. Dat u de heer Staes verdedigt, wekt bij mij de indruk dat u het eigenlijk niet erg zou vinden dat Europa ons een definitieve rode kaart geeft.

Mevrouw de minister, we hebben argumenten om ons te verdedigen in Europa. Ikzelf en de VLD hebben Europa altijd verdedigd. Het is onze overtuiging dat Europa niet bestaat uit koele bureaucraten zoals sommige tegenstrevers het willen voorstellen. Maar om Europa te overtuigen, moeten we zelf overtuigd zijn. Ik hoop dat dit debat

Denys

klarheid zal brengen over uw standpunt. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, geachte leden, het is een beetje onwezenlijk in de zaal te zitten zonder dat de oppositie aanwezig is. Het is zoals voetballen zonder toeschouwers. Desalniettemin is het nodig dat we het woord nemen.

Het ziet er echter niet naar uit dat we de landbouwers vandaag een dienst kunnen bewijzen met dit debat, waarvan de sp·a-fractie de relevantie in vraag stelt. De cijfers lopen uiteen. Afhankelijk van het beoogde imago van de spreker tegenover de landbouwer gaat het om 54, 46, 80 of 100 percent ? De jonge boer en boerin hebben weinig aan dat gekakel. Europa wil dat er minder wordt bemest omdat de nitraatvervuiling van het grondwater moet afnemen en daar valt niet mee te spotten. De boerenoorlog over het altijd maar herschreven MAP en de kwetsbare gebieden duurt voort en de broodwinning van de boer blijft onzeker.

Verleden week had ik een vergadering met de afdelingshoofden-landbouwers van de Boerenbond. Mijn conclusie was dat de jonge boer transparantie wenst en duidelijkheid over de toekomst, en vooral bekommerd is over zijn inkomen. Duidelijkheid en zekerheid staan hoog op zijn agenda. Wat mag ik, wat kan ik, en hoe lang nog ? Of de démarche van de minister-president nu veel aan de inhoud zal veranderen, weet ik niet. Ik ga ervan uit dat hij zich vooraf heeft geïnformeerd bij de Europese Commissie over de slaagkansen van zijn 46 percent kwetsbare gebieden. Zoniet is hij de pineut, want het kweken van illusies voor enkele tienduizenden landbouwers heeft weinig zin wanneer de enige verdienste zou zijn dat men toch een poging heeft ondernomen tegen beter weten in. Maar dit weten wij officieel nog niet. Het debat vandaag zal daar ook niets aan wijzigen. Vandaar mijn bedenkingen bij deze vroegtijdige hoogmis.

Ik doe enkele vaststellingen. Volgens verschillende documenten en onderzoeken moet Vlaanderen ofwel volledig ofwel vrijwel volledig als kwetsbare zone worden aangeduid. Volgens de deskundigen zijn niet alle documenten even goed onderbouwd. Het is in die zin relatief goedkoop te stellen dat de Vlaamse regering haar werk niet goed heeft gedaan. De sp·a heeft in het verleden reeds verschil-

lende keren gesteld dat ze voorstander is om Vlaanderen volledig als kwetsbare zone water aan te duiden. Voor sp·a zou het gemakkelijk zijn geweest om, naar aanleiding van deze discussie, dit standpunt nogmaals aan de pers te verduidelijken. Sp·a heeft dat echter niet gedaan om het democratisch overleg binnen de Vlaamse regering niet te hypothekeren.

Voor alle duidelijkheid wens ik nogmaals het officiële standpunt te herhalen van sp·a, een standpunt dat reeds herhaaldelijk werd geformuleerd tijdens de onderhandelingen over de 54 percent. Ten eerste heeft sp·a geen enkel probleem met de totale oppervlakte nieuw voorgestelde kwetsbare zones water. Integendeel, de totale oppervlakte nieuw voorgestelde kwetsbare zones water is voor sp·a zelfs te klein. Ten tweede betreurt sp·a dat bij de voorstellen van nieuw afgebakende gebieden veel te weinig rekening werd gehouden met de kwetsbaarheid van het ondiepe grondwater. Ten derde heeft sp·a wel enkele vragen en bedenkingen bij de gehanteerde methodes van afbakening. We vragen daarom een bijkomende wetenschappelijke doorlichting door wetenschappers – zij het niet wetenschappers die betrokken zijn bij de afbakening – om na te gaan of de voorgestelde kwetsbare zones water waar discussie over bestaat, in deze fase al dan niet voorgesteld moeten worden als kwetsbare zones water.

Dit standpunt was niet enkel ingegeven door onze bekommernis voor het leefmilieu, maar ook tengevolge van het element rechtvaardigheid. Het is nu immers zo dat voor de belasting van de oppervlaktewateren met stikstof in Vlaanderen, de Vlaamse landbouw voor 57 percent verantwoordelijk is. Politiek gezien rijst dan ook de vraag of men de landbouwers in de hydrografische zones met slechts één MAP-meetpunt strenge maatregelen kan opleggen, terwijl er in de meeste van deze hydrografische zones voor de overige 43 percent van de stikstofbelasting van de oppervlaktewateren voorlopig geen maatregelen komen.

Er wordt door enkele individuen gesteld dat de beslissing van de Vlaamse regering misdadig is door circa 8 percent van de door minister Dua voorgestelde kwetsbare zones af te nemen. Dit is niet correct. Vrijwel iedereen geeft toe dat de oorspronkelijk voorgestelde oppervlakte van 54,4 percent niet goed onderbouwd was. Er waren in elk geval een aantal tekortkomingen in de onderbouwing. Zo hebben we gezamenlijk in het Vlaams Parlement kunnen vaststellen dat het grondwatermeetnet, ondanks alle vormen van investering, niet bruikbaar is voor de aanduiding van kwetsbare zones in uit-

Maes

voering van de nitratenrichtlijn. Het nieuwe voorstel van afbakening van 46 percent is veel beter onderbouwd, en de methodiek van de aanduiding van kwetsbare zones is aanzienlijk bijgesteld. We kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat noch de heer Staes, noch Europees commissaris voor Leefmilieu Wallström op de hoogte zijn van deze gegevens en van de gebruikte criteria. Zowel in het dossier van de plattelandontwikkeling als in dit dossier is het jammer te moeten vaststellen dat de verantwoordelijken en de beleidsvoorbereiders binnen de Europese Commissie niet altijd goed op de hoogte zijn van de specificiteit van de landbouw in Vlaanderen.

Iedereen schijnt te vergeten dat de nitratenrichtlijn een richtlijn is geweest waarop de lobby van de kunstmestindustrie een grote impact heeft gehad. De enige verplichte norm uit de nitratenrichtlijn is namelijk de norm van 170 kilogram fosfaat uit dierlijk mest. Kunstmest wordt in de nitratenrichtlijn eigenlijk veel losser behandeld dan dierlijk mest. Deze richtlijn vanuit milieu-oogpunt heilig verklaren is intellectueel oneerlijk.

Het mestdecreet dat in de vorige legislatuur is goedgekeurd en tijdens deze legislatuur met enkele versoepelingen in werking is getreden, voorziet vanaf 1 januari 2003 in een vierde verstrenging van de bemestingsnorm. De verschillen tussen deze verstrengde normen en de normen in de kwetsbare zones water, zijn niet groot, zeker als men rekening houdt met de door de Vlaamse regering aangevraagde derogatie van 230 kilogram stikstof uit dierlijke mest voor een aantal gewassen. Voor grasland bevat de algemene norm een maximum van 450 kilo stikstof op de totale stikstof, waarvan maximaal 250 kilogram stikstof uit dierlijke mest. In een kwetsbare zone zijn die maxima respectievelijk 350 kilogram en 230 kilogram. Dat is een verschil van amper 20 kilogram. Voor andere gewassen bedraagt de algemene norm 275 kilogram, voor stikstof uit dierlijke mest is dat 200 kilogram. Over het algemeen is het verschil ten hoogste 30 kilogram. De conclusie is dat door de geplande verstrenging van de algemene normen, het verschil tussen de algemene normen en de normen in de kwetsbare zones behoorlijk klein zullen worden. Vlaanderen heeft vandaag zowat de strengste mestwetgeving in Europa.

De discussie over de kwetsbare zones water in uitvoering van de nitraatrichtlijn, is eigenlijk een verkeerde discussie in het kader van de vermessing. Voor vermessing zijn twee voedingsstoffen nodig :

opneembare nitraten en fosfaten. Vandaag baseren we ons vooral op nitraten. Misschien zouden we ons beter op fosfaten baseren, zodat de richtlijn van 40 percent die in het mestdecreet is ingevoerd, naar 30 percent kan worden teruggebracht.

Het argument dat de steun voor plattelandontwikkeling wegvalt, is niet valabel. De financiële steun vanuit Europa is toegezegd en onderhandeld met de heer Fischler, Europees Commissaris voor Landbouw. Door de aanduiding van 46 percent van de oppervlakte cultuurgronden als kwetsbare zone water, is de huidige oppervlakte kwetsbare zone water ongeveer verviervoudigd.

We willen er eveneens op wijzen dat het programma voor plattelandontwikkeling de periode 2000-2006 omvat. We stellen vast dat een aantal regelingen inzake beheersovereenkomsten en subsidies voor bebossing en bosgroepen in juni 2002 nog steeds niet in het Belgisch Staatsblad zijn verschenen. De laatste beslissing van de Vlaamse regering dateert nochtans van december 2000. Dit betekent dat de Vlaamse regering twee jaar heeft verloren.

We moeten ten slotte de realiteit ook niet vergeten. Sinds de eerste inwerkingtreding van het mestdecreet in 1991 zijn de algemene normen tot driemaal verstrengd. Er werden kwetsbare zones aangeduid en de nulbemesting in natuurgebieden werd ingevoerd. Het mestoverschot is aanzienlijk toegenomen, terwijl de veestapel tussen 1991 en 1999 niet is afgenomen. De afname vanaf 1999 wordt nu gelukkig versterkt door de uitvoering van het stopzettingsdecreet. Mestverwerking is niet op gang gekomen. Als de mestverwerking straks wel op gang komt, hoop ik dat de plaatselijke mandatarissen zich daar niet zullen tegen verzetten.

Het mestoverschot in Vlaanderen neemt toe en blijft in Vlaanderen. We mogen de kop niet in het zand steken. Ook al bakenen we Vlaanderen als 100 percent kwetsbare zone af, het mestoverschot zal, zonder de inwerkingtreding van de heffingen en superheffingen, in Vlaanderen blijven. Zonder mestverwerking en zonder het exporteren van de voedingsstoffen, zal dit mestoverschot in Vlaamse ecosystemen blijven terechtkomen. Dat is de realiteit. De inspanningen op het vlak van de afbouw van de veestapel en de afoming van het nutriëntengehalte bij de overdracht van vergunningen, moeten concreet worden gemaakt. Op dit ogenblik is dat ecologisch efficiënter dan bijkomende kwetsbare zones water. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, ik vind dat het verhaal van de heer Denys wat te Vlaams getint is, en te weinig rekening houdt met de Europese context. De Vlaamse regering speelt in dit dossier met vuur. Ik ben het niet eens met de heer Maes dat de middelen voor plattelandontwikkeling niet gekoppeld zijn aan de uitvoering van de nitraatrichtlijn en andere richtlijnen. In vorige discussies hebben we al meermaals benadrukt dat de nitraatrichtlijn moet worden uitgevoerd. Dat is niet alleen nodig omwille van de Europese verplichting, maar ook omwille van de vervuiling van het oppervlakte- en grondwater. Nu al kampen we met een historisch deficit. In de commissie wordt de wetenschappelijke methode wel in discussie getrokken, maar is iedereen het erover eens dat er sprake is van vervuiling. Het is niet omdat de vervuiling niet voor 100 procent kan worden bewezen, dat het optreden ertegen steeds moet worden uitgesteld.

In rapporten van de Europese Commissie werd al meermaals gesteld dat heel Vlaanderen een potentieel kwetsbaar gebied is. We moeten dat erkennen. Ik ben daarom ten dele tevreden met het akkoord waarin heel Vlaanderen als potentieel kwetsbaar wordt beschouwd, want dat komt overeen met de werkelijkheid. Er zijn genoeg redenen voorhanden om de gebieden waar de kans op oppervlakte- en grondwatervervuiling bestaat, extra voorzichtig te benaderen. Dat is de bedoeling van het aanduiden van kwetsbare gebieden.

Op het vlak van milieu zitten we voor diverse dossiers in slechte Europese papieren. De heer Denys heeft daarvan een historische schets gegeven. Niettegenstaande de inhaalbeweging van de voorbije jaren, voldoen we nog steeds niet aan diverse Europese milieuwetten. Sinds 1999 is de houding van Europa tegenover de lidstaten veranderd. Ik citeer uit een rapport van een professor van de universiteit van Louvain over de koppeling van de plattelandontwikkeling en de milieuwetten : 'Il s'agit, concernant l'environnement, ni plus ni moins d'une clause générale de 'conditionnalité environnementale' : le versement des aides financières est subordonné au respect de conditions en faveur de l'environnement – en l'occurrence au minimum le respect de la législation environnementale communautaire.' Hij zegt dus heel duidelijk dat de financiële middelen kunnen worden opgeschort als niet wordt voldaan aan de Europese milieuwetten.

We mogen niet het risico lopen op het verlies van 200 miljoen voor plattelandontwikkeling. Dat kwam ook aan bod in het parlementaire debat in

maart. Het risico werd heel duidelijk geschetst in de motie die werd goedgekeurd. Ik was dan ook op mijn tenen getrapt toen de regering een week na de goedkeuring van de motie verklaarde om de zaak opnieuw te bekijken. Dat was geen correcte behandeling van het parlement.

In de brief van mevrouw Wallström valt vooral haar heel duidelijke en concrete antwoord op, ook al is het informeel. Het is niet wenselijk om het signaal te negeren. Als we dat wel doen, zullen we de verhouding tussen Vlaanderen en Europa nog meer op de helling zetten. Een groot probleem is het niet invullen van één van de criteria van de nitraatrichtlijn, namelijk de eutrofiëring. Dat criterium heeft heel veel te maken met de vervuiling van de Noordzee en met afspraken in de Noordzeeconferentie.

Ik wil graag vernemen welk signaal de Vlaamse regering zal geven aan Europa. Naar Europa stappen met alleen het voorgestelde akkoord, is hetzelfde als minister Dua het bos insturen zonder een beetje drinkwater om te kunnen overleven.

Naast het akkoord moeten nog andere initiatieven worden genomen.

De hamvraag is of Europa het akkoord zal aanvaarden en of de minister van Leefmilieu voldoende wapens in handen heeft om Europa te overtuigen. Het voorstel dat nu voorligt, vertoont immers een aantal handicaps. Zo is bijvoorbeeld de eutrofiëring niet opgenomen. Bij een aantal ingebrekestellingen heeft Europa het bovendien steeds over 80 percent terwijl wij 46 percent naar voren schuiven. Ten slotte werden een aantal milieurichtlijnen niet geïmplementeerd.

In het plan zitten ook een aantal mogelijkheden. Het feit dat heel Vlaanderen als potentieel kwetsbaar gebied wordt aangeduid, is belangrijk. Het feit dat we de bemesting willen verminderen, is eveneens belangrijk. De beperkingen die zijn opgelegd voor het hele grondgebied, houden een aantal voordelen in. Om de handicap weg te werken, moeten de richtlijnen zo snel mogelijk in onze wetgeving worden opgenomen. Ik verwijs daarbij naar de vogel- en habitatrichtlijn, die op dit moment in de commissie voor Leefmilieu wordt besproken. We moeten goed doorwerken zodat men ziet dat we snel onze achterstand willen inhalen. De regeling voor het integraal waterbeheer moet zo snel mogelijk op regeringsniveau worden afgerond. Dat is belangrijk als we het willen hebben over de eutrofiëring. We moeten tegemoetkomen aan de kaderrichtlijn inzake water.

Vertriest

Een van de belangrijkste middelen om Europa te overtuigen, is op het terrein te bewijzen dat er een verbetering is. Wat dat betreft, hebben we een aantal troeven. Er is een vermindering van het aantal dieren en er is een vermindering van de mestdruk.

Ik roep de coalitiepartners op om ervoor te zorgen dat minister Dua met het bereikte akkoord en met het goed te keuren decreet integraal waterbeheer Europa kan overtuigen.

Mijnheer Denys, het verwondert me dat u niet gelooft dat minister Dua ten volle het dossier zou hebben verdedigd. Indien u gelijk zou hebben, dan zou ze niet al die tijd en energie hebben gestoken om op een goede basis te zorgen voor een afbakening. Ze had ook kunnen kiezen voor een volledige afbakening. Het resultaat is een goede afweging tussen milieu en landbouw. (*Applaus bij AGALEV, de sp.a en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, geachte collega's, het is mijn lot dat, als ik aan het woord kom, de zaken die ik wilde naar voren brengen, al zijn gezegd. Toch wens ik nog een aantal zaken te herhalen.

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat 10 jaar na het uitvaardigen van de nitraatrichtlijn de Vlaamse regering een onvoldragen oplossing op tafel legt. We moeten durven bekennen dat de voorgestelde regeling niet dé oplossing is die men van Vlaanderen, dat zich als modelstaat van Europa wil opwerpen, mag verwachten. We moeten daar onze conclusies uit trekken. Een beetje meer bescheidenheid zou in deze niet misstaan. De oplossing die wordt voorgesteld, is slecht of op zijn minst onvoldragen.

Tijdens de discussie over 54 versus 46 percent heb ik me bijzonder boos gemaakt.

De heer André Denys : Mijnheer Bex, u zegt dat dit een onvoldragen en slecht voorstel is. De beide ministers van uw partij in de regering hebben het toch mee goedgekeurd ? Dergelijke uitspraken helpen niet om Europa te overtuigen. Dergelijke houding zet Europa aan om dit voorstel niet goed te keuren.

De heer Jos Bex : De meeste voorstellen zijn een compromis en zullen nooit voor iedereen goed zijn.

We moeten ook eerlijk durven toegeven dat dit een onvoldragen voorstel is. Dat betekent echter niet dat we het niet voor 100 percent moeten verdedigen. Dit compromis is het resultaat van vele discussies.

Ik wil het hebben over de 54 en 46 percent. U kunt niet ontkennen dat er was overeengekomen dat 54 percent een goed verdedigbaar compromis was. Dit parlement is dan ook absoluut niet betrokken bij de beslissing om 46 percent te verkiezen. Er is geen rekening gehouden met onze motie van aanbeveling en met de discussies in de commissie.

Onze partij heeft altijd het standpunt verdedigd dat Vlaanderen voor 100 percent kwetsbaar moet zijn. We zijn echter altijd bereid om in debat te gaan en te streven naar een haalbaar compromisvoorstel. We hebben wel altijd gesteld dat dit vooraf moest worden voorgelegd aan Europa. Dit is onvoldoende gebeurd.

Fundamenteel in deze discussie is de problematiek over het meetnet. Hoe zal worden gemeten in hoeverre de nitraatrichtlijn wordt nageleefd ? Er is gepraat over hoe diep moet worden gemeten, of er al dan niet met pijlbuizen moet worden gewerkt en of er voldoende personeel is om dat uit te voeren. We moeten durven toegeven dat er na 10 jaar nog altijd geen goed meetnet is. Zij die nu afwezig zijn, zijn mee verantwoordelijk voor het feit dat dit dossier zolang aansleept.

We vragen een informeel spoedberaad op kabinetsniveau met Europa om drie zaken te bespreken. Ten eerste of het voorstel van de regering haalbaar is. Ten tweede of het accordeonprincipe kan voor Europa. Ten derde moet er een concreet voorstel worden uitgewerkt inzake eutrofiëring omdat daarover nog geen afspraken zijn gemaakt. (*Applaus bij VU&ID, AGALEV en de sp.a*)

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de heer Denys heeft gelijk dat dit een historisch zeer zwaar belast dossier is. Daarom is het ook een erg moeilijk dossier. De Vlaamse situatie is zeer specifiek. Daardoor is de toepassing van een aantal richtlijnen niet evident. De nitraatrichtlijn dateert van 1991. Volgens die bepalingen hadden we op drie momenten kwetsbare gebieden moeten aanduiden : de eerste keer in december 1993, een tweede keer in december 1997 en een derde keer in december 2001.

Dua

De vorige regering had een zeer beperkte oefening gemaakt die uitkwam op een afbakening van 8 tot 10 percent, wat uiteraard veel te weinig was. Het is altijd onze bedoeling geweest nu een betere oefening te maken en meer tegemoet te komen aan de eisen die in de nitraatrichtlijn staan. De procedure voor het niet-naleven van de nitraatrichtlijn is al lang geleden gestart. Onze stappen naar het Europees Hof van Justitie zijn dus ook al lang geleden gezet. We moesten de oefening in kwestie dus op een zeer moeilijk ogenblik maken, namelijk op het ogenblik dat we het eindpunt van de juridische procedure bijna hadden bereikt. Dat heeft de communicatie met de Europese Commissie er niet gemakkelijker op gemaakt. Volgens de nitraatrichtlijn moeten we drie criteria hanteren : de kwaliteit van het oppervlaktewater, de kwaliteit van het grondwater en de eutrofiëring.

Er hangt een bepaalde vraag in de lucht. Ik heb dat het sterkst aangevoeld toen de heer Bex en mevrouw Vertriest het woord hadden. Die vraag is waarom er niet voor een 'gemakkelijke' oplossing is gekozen, namelijk heel Vlaanderen als kwetsbaar gebied aanduiden. De afgelopen drie jaar is mijn belangrijkste boodschap aan de landbouwers geweest dat ze de zaak voor een stuk in eigen handen hebben. Als de landbouwers op een goede manier bemesten en het mestdecreet juist toepassen, dan zullen de resultaten op het terrein dat weerspiegelen. De resultaten van de metingen zullen dan beter worden. Het responsabiliseren van de sector vind ik nog steeds heel belangrijk, ook al is het moeilijk in de context van de afbakeningsproblematiek. De responsabilisering is echter van groot belang als we resultaten willen boeken. Ik volg u wat dat betreft helemaal, mijnheer Denys. We moeten de sector meekrijgen om de invloed van de mestoverschotten te verminderen.

Onze oefening kwam uit op 57 percent. In december wilden wij dat resultaat doorsturen. We zijn zo laat met de discussie begonnen, omdat we met de meetresultaten van een volledig jaar moeten werken. We wilden echt goede resultaten kunnen voorleggen. We hebben er dan ook voor gekozen om de resultaten van november 2000 tot november 2001 te gebruiken, waardoor we moesten wachten tot die resultaten beschikbaar waren. We hadden natuurlijk meetresultaten van een andere periode kunnen gebruiken, maar dan hadden we nog meer gebieden moeten afbakenen. Die uitleg is misschien heel technisch, maar als we de oefening in de zomer van 2001 gemaakt hadden, dan hadden we moeten werken met veel slechtere cijfers. We

hadden dan ook veel minder kunnen wijzen op de verbeteringen die op het terrein effectief merkbaar zijn. Dat verklaart waarom we aan de Europese Commissie op een bepaald ogenblik hebben meegedeeld dat er een voorstel was dat nog niet definitief was, omdat er nog uitgebreid overleg moest worden gepleegd met de landbouworganisaties. Dat is uiteindelijk gebeurd.

Er is vervolgens veel kritiek geleverd op de methodiek. De methodiek in verband met het grondwater zorgde voor veel vragen. We hebben theoretisch moeten werken omdat we ons niet konden baseren op een gebieddekkend meetnetwerk voor het bepalen van de grondwaterkwaliteit. Dat konden we dus moeilijk aan de landbouwers verkopen. We moesten op basis van een theoretisch concept zeggen : 'Dit zijn zeer kwetsbare bodems en dus gaat het om kwetsbaar gebied, ook al is het mogelijk dat de metingen voor oppervlaktewater in dat gebied goed zijn.' Daar is veel over gediscussieerd en de Vlaamse regering heeft uiteindelijk beslist de kwaliteit van het grondwater niet in rekening te brengen bij de afbakening. Daardoor zijn we uiteindelijk aanbeland bij die 46,6 percent.

Ik zal het nu hebben over het overleg met de Europese Commissie. We hebben op administratief niveau en op kabinetniveau tweemaal overleg gepleegd met de diensten van Europees Commissaris Wallström. Dat verliep moeilijk omdat het gezien de juridische procedure bijna niet mogelijk was om een debat over de methodiek te voeren. Ik heb zelf telefonisch contact gehad met mevrouw Wallström om haar te vragen of we de kwestie politiek mochten komen uitleggen. Zo wilden we duidelijk maken wat we doen en waarom we dat doen. Ze heeft me geantwoord dat dat niet gebruikelijk is en dat we met elkaar geen contact mogen hebben. Op administratief niveau kon er echter wel technisch overleg worden gepleegd. Over de technische aspecten werd overlegd met de diensten van Europees Commissaris Wallström, die willen dat er meer gebeurt. Die wil is niet echt cijfermatig onderbouwd, maar is eerder ingegeven door een algemene indruk, steunend op de ligging en de omvang van de veestapel van Vlaanderen. Ik was zelf niet aanwezig, maar mijn diensten hebben me wel verteld dat Europa nogal gecharmeerd was door onze wil om te responsabiliseren. Men beseft dat concrete resultaten op het terrein het belangrijkste zijn. We hebben dus goede hoop dat onze aanpak op het Europese niveau een kans maakt.

De Vlaamse regering heeft haar werk inzake dit dossier volbracht. Dit dossier moet nu bij de Europese Commissie worden verdedigd. Ik zal alles on-

Dua

dernemen wat mogelijk is om dat te doen. Ik vind dat het een verdedigbaar dossier is. De afbakening is één aspect. We moeten verder vooral benadrukken wat we de voorbije twee, drie jaar hebben ondernomen en wat de resultaten van ons beleid zijn. We kunnen dus een compleet actieprogramma voorleggen. We moeten ook zo vlug mogelijk beginnen met de toepassing van het criterium 'grondwater'. We moeten zo vlug mogelijk een goed meetpuntennet voor het grondwater in gebruik nemen. Nu al wordt onderhandeld over de uitbouw van dit meetpuntennet.

We moeten de Europese Commissie dus het gehele scala van beleidsinstrumenten voorleggen : het actieprogramma, de afbakening en de boodschap dat het meetpuntennet dat wordt uitgebouwd, zal dienen om eventueel een bijsturing te begeleiden. We zullen dus een aanpak in twee fasen verdedigen. Zoals mevrouw Vertriest terecht heeft gezegd, en zoals de beslissing van de Vlaamse regering ten dele ook impliceert, is Vlaanderen voor 100 procent potentieel kwetsbaar. We hebben daarom enkele bijkomende maatregelen van algemene aard genomen om daaraan te remediëren. Dit geheel van maatregelen maakt een kans op slagen.

Vrijdag werd beslist om de teksten aan de Raad van State over te maken. Ondertussen maken we het dossier klaar. In een goede nota zullen we de diensten van de Europese Commissie uiteenzetten waarmee we bezig zijn. Het dossier zal aan Europees Commissaris Wallström worden overgemaakt. Bij de indiening van het dossier zal ik hierover een onderhoud met haar proberen te hebben.

Nog deze week zal ik een brief aan Europees Commissaris Fischler richten. Ik wil met hem een gesprek voeren over de gelden voor plattelandontwikkeling. Europees Commissaris Fischler heeft geen reden om een onderhoud af te wijzen, want er is geen geschil tussen ons. Ik wil er hem van overtuigen dat we aan de eisen van het plattelandsprogramma voldoen. Er waren twee eisen : goede vooruitgang boeken op basis van de Natura 2000-richtlijn, en, zo stond er in de brief van de Europese Commissie, 'noemenswaardige stappen' zetten in de verdere afbakening van kwetsbare gebieden. Aan beide voorwaarden is vervuld. Ik hoop bijgevolg dat er geen reden meer is om cofinanciering af te wijzen.

We moeten alle krachten bundelen om dit dossier bij de Europese Commissie te verdedigen. De beslissing is genomen. We hebben een moeilijke, maar

ook grote stap gezet. We moeten blijven werken aan de oplossing van het mestprobleem op het terrein zelf, dankzij de warme sanering en de mestverwerking. Dat is minstens even essentieel. Gisteren is in de commissie overigens gebleken dat we op dat vlak vooruitgang boeken. Er is dus uitzicht op een oplossing voor de immense problematiek van de mestoverschotten. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

ACTUELE VRAGEN (*Regl. art. 82*)**Actuele vraag van de heer Frans Ramon tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de kritiek van 11.11.11 op het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking**

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Ramon tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking, over de kritiek van 11.11.11 op het beleid inzake ontwikkelingssamenwerking.

De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, gisteren haalde 11.11.11 weer zwaar uit naar het beleid dat in Vlaanderen inzake ontwikkelingssamenwerking wordt gevoerd. De minister kreeg een vier op tien. Dat is een onvoldoende. Ze zou nog als een uitdaging kunnen worden opgevat, maar het is niet de eerste keer dat de minister zoveel kritiek krijgt, en dat is wel zorgwekkend.

Er wordt aangevoerd dat de minister in onvoldoende mate een concentratiebeleid hanteert, waarop hij antwoordt dat hij zich tot Zuid-Afrika, Marokko en Mozambique beperkt. De kritiek van 11.11.11 slaat ook op het programmatorisch aspect van het beleid. De minister antwoordt dat hij net in Zuid-Afrika een programma uitwerkt. Een educatie- en sensibiliseringsbeleid zijn volgens 11.11.11 eveneens quasi onbestaande. Dit wordt echter eveneens tegengesproken.

Ramon

Met deze welles-nietesdiscussie wordt in Vlaanderen een negatief imago van internationale samenwerking opgehangen. Zo werd op het aspect educatie aangedrongen, maar als Vlaanderen positief scoort, is het wel op het vlak van educatie. Er wordt verweten dat er een gebrek aan een degelijk beleidskader is, en dat projecten worden gesteund die geen ontwikkelingsprojecten zijn. Nog onlangs gaven we zelf een eigenaardig signaal toen wij de budgetten voor de convenants met de gemeenten met eenderde verminderden. Zo voeden we het beeld dat wat werd vooropgesteld, niet kan worden uitgevoerd.

Hoe gaat de minister met deze kritiek van 11.11.11 op zijn beleid om, in het bijzonder wat het aspect educatie betreft? De minister liet verstaan dat hij een beleidskader in samenwerking met Coprogram had uitgewerkt. Hoe staat het met dat beleidskader? Het verwondert mij dat Coprogram, toch de vakbond van de NGO's, bij het beleid is betrokken en 11.11.11 niet informeert. Verloopt de communicatie dan zo slecht?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de heer Ramon stelt een terecht vraag, maar zegt daarbij niet te verwachten dat ik op de kritiek zal antwoorden. Hij kent immers het antwoord en bestempelt het als een welles-nietesspel. Ik heb geen problemen meer met kritiek en heb ermee leren leven. Dat wil niet zeggen dat ik alle kritiek klakkeloos aanvaard. Ik geef drie voorbeelden.

Ten eerste geeft 11.11.11 vijf op tien voor het budget, terwijl binnen deze legislatuur er een stijging met 350 percent van de middelen is gerealiseerd. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verdubbeling.

Verder stelt 11.11.11 dat ik in tegenstelling tot de federale instanties te weinig aan concentratie doe. Ik stel gewoon vast dat we veruit het grootste deel van onze middelen besteden aan één prioritair land, namelijk Zuid-Afrika. Federaal heeft men 25 prioritaire landen, waaraan gemiddeld 5,5 miljoen euro wordt besteed. Wij hebben één prioritair land waaraan we 12 miljoen euro besteden. In het verlengde daarvan gaan we op een voorzichtige wijze trilateraal samenwerken met Mozambique. Dat klopt. We beginnen eveneens met een samenwerking met Marokko. Ik denk dat u daar ook achter staat.

Een ander kritiekpunt van 11.11.11 is dat we samenwerken met Chili. Dat punt vind ik totaal grotesk. Het kleinste kind in Vlaanderen weet dat we vorig jaar de samenwerking met Chili hebben stopgezet. Ik vind het dus vreemd dat dit als zware kritiek wordt gehanteerd.

Dan kom ik tot uw concrete vraag over sensibilisering en educatie. Het klopt dat we in maart een projectoproep hebben gedaan, gebaseerd op een beleidskader dat in nauwe samenwerking met Coprogram tot stand is gekomen. Hoe kan het dan in godsnaam dat 11.11.11 niet op de hoogte zou zijn van dit beleidskader? Sterker nog, 11.11.11 heeft zelf drie projectaanvragen ingediend, als hoofdindieners. Als zij een projectaanvraag indienen, in het kader van die projectoproep binnen een beleidskader, dan vind ik het vrij vreemd dat ze niet op de hoogte zijn van dat beleidskader inzake educatie en sensibilisering, zeker wanneer er van de 46 aanvragen die werden gedaan binnen die projectoproep nog tientallen andere zijn die onder de koepel van 11.11.11 ressorteren. Ik neem aan dat 11.11.11 daar inderdaad van op de hoogte is, zeker via Coprogram.

Wat de defederalisering van de huidige federale middelen voor sensibilisering en educatie betreft, hebben we een contract afgesloten met een opdrachthouder, die een beleidskader aan het uitstippelen is voor die materie. We hebben nog even de tijd, maar niet teveel. Volgens de federale overeenkomst zouden deze middelen op 1 januari 2004 moeten worden overgeheveld. Maar ondertussen is er een terugkoppelingsvergadering geweest met de sector. Ook is al een hele tijd uitdrukkelijk een vergadering met de opdrachthouder, het kabinet, de administratie en Coprogram gepland. Die vindt volgende week plaats. Ik vind het vreemd dat de tweelingbroer van 11.11.11 de informatie die we met hen uitwisselen niet zou doorspelen. Coprogram is hier uitdrukkelijk bij betrokken.

Dan is er het heel concrete dossier van regenwoud.com. U kent de situatie. Dat is begonnen in 2000. Eind 2001 was er een verlenging van de projectaanvraag. Toen heeft 11.11.11 me laten weten dat ik moest oppassen: dit zou wel eens een witte olifant kunnen blijken. In het kader van een goed bestuur hebben we toen een heel pakket aan maatregelen genomen. We hebben dit op de regeringstafel gelegd. Ik heb een evaluator gevraagd zich hierover te buigen, net als Natuur- en Milieueducatie Vlaanderen. Op basis van al die verslagen hebben we een heel sluitende afspraak gemaakt met de indiener van dat project en hebben we heel wat voorwaarden gesteld in functie van de opmerkingen die

Anciaux

werden geformuleerd, ook door 11.11.11. Geloof me vrij, ik ben hier niet over één nacht ijs gegaan. Ik heb de kritiek van 11.11.11 niet naast me neergelegd. Ik heb ze mee in overweging genomen. Die kritiek is verwerkt in de voorwaarden die de regering heeft opgelegd in het kader van dit sensibiliserings- en educatieproject.

Men kan heel wat kritiek geven op het feit dat Vlaanderen er nog niet helemaal staat. Ik deel die kritiek. Ik vind het ook niet altijd zo gemakkelijk om de utopie of de droom onmiddellijk te realiseren. Ik heb er problemen mee dat men dit niet onmiddellijk kan realiseren.

Ik vind het echter een beetje bij de haren getrokken om te gaan zeggen dat we in deze legislatuur geen duidelijke beleidslijnen hebben getrokken. Er is de directe samenwerking met Zuid-Afrika, die we hebben geïntroduceerd. Er is het uittekenen van de samenwerking met Mozambique en Marokko. Er is heel het beleidskader rond noord-zuid- en zuid-noordsamenwerking, vanuit de gemeenten. Er is het beleidskader rond sensibilisering en educatie.

Er is ook vooruitgang op budgettair vlak : 350 procent stijging. Natuurlijk, als men van niet veel vertrekt, is die 350 procent nog niet genoeg, maar het is hoe dan ook 350 procent stijging. In reële cijfers gaat het om een stijging van 270 miljoen in 1999 naar 900 miljoen vandaag.

Op het moment dat men al die nieuwe beleidskaders uittekent, kan men niet uitsluiten dat er ook wat kinderziekten zijn en dat men heel gemakkelijk vanuit een ideale situatie als met een kanon op deze beleidskaders kan schieten. Dat vind ik dan echter niet correct.

Men moet ook aanvaarden dat Vlaanderen een hele stap heeft gezet. We willen op een andere wijze een beleid van samenwerkingsontwikkeling en ontwikkelingssamenwerking uittekenen, waarin de NGO's niet meer alleen de centrale partners zijn. Ik heb het gevoel dat dit nog altijd niet echt wordt aanvaard als nieuwe richting.

Hoe dan ook, het is onze opdracht om te bewijzen dat dit de nieuwe richting is die we uit gaan, dat we die kinderziekten kunnen overwinnen en dat we dat programma ambitieus voortzetten.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het feit dat u de kritiek van 11.11.11 au sérieux wilt nemen, vind ik een belangrijke verklaring. Toch vind ik dat de communicatie met deze koepel op zijn minst mank loopt en dat u er alles aan moet doen om inzake uw eigen beleid en inzake de rol van de NGO's de communicatie echt te verbeteren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Dirk De Cock tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het Vlaams feestlied voor de viering van 700 jaar Guldensporenslag

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer De Cock tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het Vlaams feestlied voor de viering van 700 jaar Guldensporenslag.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, de vraag is eigenlijk of het feestlied in overeenstemming is met het decreet van 5 november 1990. Ik zal dit even toelichten.

In de kranten van gisteren stonden een aantal artikelen over het feestlied dat de Vlaamse regering heeft gekozen voor de viering van 11 juli 2002 naar aanleiding van 700 jaar viering van de Guldensporenslag. Sommige geledingen trekken nu van leer tegen de keuze van dat feestlied. Dat verontrust me enigszins. Met sloganeske taal kan men alles bewijzen en kan men alles in de vernieling praten.

Het komt erop aan dat we met Vlaanderen moeten afstappen van het vijandbeeld, dat door sommigen nog altijd wordt gekoesterd. We moeten daar echt van afstappen en we moeten nakijken wat de kansen zijn voor interactie tussen Vlaanderen en wat Vlaanderen omringt.

In verband daarmee wil ik Rilke citeren. Rilke was een getormenteerde katholiek. In de katholieke theologie zou men die kunnen omschrijven als een Thomas-adept : een kritisch nadenkend iemand. In zijn gedicht 'Archaïsche torso van Apollo' zegt hij

De Cock

op het einde het volgende. Het lijkt misschien agressief, maar dat is het zeker niet. Die man is immers veel te intelligent om agressief te zijn. In mijn perceptie gaan agressiviteit en intelligentie nooit samen. Hij zegt op het einde luid en duidelijk: 'Je moet je leven veranderen.' en alludeert daarmee op de dynamiek die er in een maatschappij moet zijn, en die altijd de bovenhand moet krijgen op het statische en de navelstaanderij.

Mijnheer de minister, in onze huidige samenleving is de perceptie de realiteit. Dat hebben u en ik de laatste weken heel duidelijk ondervonden. Daarom vraag ik u die perceptie om te buigen naar wat de Vlaamse regering precies met dit feestlied bedoelt. Ik vraag u duidelijk te maken wat waarom door wie werd gekozen, en wie waarvoor staat.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, gisteren werd inderdaad in de kranten het feestlied ten onrechte volkslied genoemd. Dat is het niet. Een volkslied is een hymne, gekozen, in Vlaanderen bij decreet en in andere landen bij wet, om bij plechtigheden te zingen of te spelen.

Aan die symbolen mag niet worden geraakt en moet eer worden betoond. Wie geen respect heeft voor symbolen, kwetst de ziel van anderen. Toen ik bijvoorbeeld dertig jaar geleden werd uitgenodigd door een Oost-Europese regering van een regime dat we niet steunden, maar dat we om diplomatieke redenen een bezoek brachten, en daar een volkshymne werd opgevoerd, stond ik recht. Niet om daarmee het regime te appreciëren, maar om een gemeenschap en haar gemeenschappelijk symbool te eren. Zo meen ik ook respect te moeten hebben voor de Internationale van de sociaal-democraten, omdat het de weergave is van hun ontroering.

Symbolen mogen ook niet worden misbruikt. Na de oorlog werd in Duitsland het lied 'Deutschland über alles' lang niet meer gebruikt, niet om de Duitse gemeenschap daarmee te schaden, of om haar enig respect te ontzeggen, maar omdat bepaalde politieke leiders en groepen het lied gedurende tien jaar hadden misbruikt om hun hegemonie en totalitarisme te ondersteunen. Symbolen moeten worden gerespecteerd.

Hier gaat het niet om het verdoezelen van onze symbolen. De symbolen van Vlaanderen, de leeuw en het lied, hebben hun plaats bij de plechtige gelegenheden van de Vlaamse regering, bijvoorbeeld bij de ontvangst van het diplomatiek corps, of van het Vlaams Parlement in het stadhuis van Brussel, of van allerlei steden en gemeenten bij officiële gelegenheden. Daar wordt niets aan afgedaan. We moeten daar allen samen respect voor betonen.

Waar het om gaat is dat de regering ernaar streeft van 11 juli eindelijk een volksfeest te maken, zoals de Fransen dat doen met hun 'quatorze juillet'. Bij mijn weten zingen de Fransen onder de platanen van de zeer vele mooie dorpen in Zuid-Frankrijk of in de Provence niet van het begin tot het einde stram en stijf de Marseillaise. Neen, ze spelen pétanque, ze dansen en zingen, en ze drinken wijn. Ze leven in vreugde hun gemeenschap uit. Ze maken hierbij gebruik van de mogelijkheden waarover ze beschikken.

De Vlaamse feestdag is geofficialiseerd. Het gevaar van een dergelijke officialisering is dat de officiële gebeurtenissen enkel nog worden bijgewoond door de mensen die zich de notabelen van de gemeenschap en de vertegenwoordigers van de instituten voelen. Dit betekent dat de feestdag niet langer het feest van alle leden van de gemeenschap is. Om dit te vermijden, neemt de Vlaamse regering op dit vlak zelf initiatieven. Mij lijkt dit een goede zaak.

Het betreft hier een feestlied. De geschiedenis toont aan dat feestliederen altijd momentopnames zijn. In het verleden hebben de rederijkers bij elke plechtigheid en bij elk feest een speciaal gedicht geschreven of een speciaal lied gecomponeerd. Dit verschijnsel is van alle tijden. De Nederlandse voetbalploeg heeft zich op een bepaald ogenblik de wereldkampioen voor de komende twintig eeuwen gewaand. In die periode is het lied 'Oranje boven' tot een tweede lijflied van de Nederlandse gemeenschap uitgroeid.

Ik zie niet in waarom de Vlaamse Gemeenschap ter gelegenheid van de nakende viering geen lied met de titel 'Vlaanderen boven' zou mogen kiezen. Ik wil er trouwens op wijzen dat de Vlaamse regering dit nummer niet zelf heeft gekozen. Deze keuze is aan een eerbiedwaardig gezelschap overgelaten. De Vlaamse regering kan het voorstel van die mensen goedkeuren. Ten slotte bouwen we aan een gemeenschap die 11 juli als haar feestdag beschouwt. Ik wil hier nog aan toevoegen dat we zullen blijven proberen om van 11 juli een volwaardige vrije dag te maken. Het is de bedoeling dat niet enkel de politici en de ambtenaren kunnen genie-

Van Grembergen

ten. Het hele Vlaamse volk moet, in al zijn kleurshakeringen, de kans krijgen om op 11 juli zijn vreugde te uiten. Dit staat los van de officiële appreciatie van de Vlaamse symbolen. (*Applaus*)

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Jos Stassen tot de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de kritiek van Unizo op de nieuwe regeling inzake expansiesteun

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Stassen tot de heer Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting, over de kritiek van Unizo op de nieuwe regeling inzake expansiesteun.

Minister-president Dewael zal antwoorden namens minister Gabriels.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, hoewel ik dit ingetogen moment niet wil verstoren, wil ik er even op wijzen dat ik minister Gabriels zowel in commissies als tijdens plenaire vergaderingen al herhaaldelijk vragen heb willen stellen. Zelfs als ik rekening houd met het feit dat hij een tijd ziek is geweest ten gevolge van een sportongeval, valt het me op dat minister Gabriels vrij weinig aanwezig is. Dit houdt in dat we het beleid niet altijd met de minister kunnen bespreken. Ik wil er trouwens op wijzen dat heel wat Vlaamse volksvertegenwoordigers deze mening delen.

Bij haar aantreden heeft de Vlaamse regering zich in het regeerakkoord over het ondersteuningsbeleid uitgesproken. In het regeerakkoord staat letterlijk te lezen dat 'we denken dat er genoeg financiële middelen op de markt te vinden zijn om een economische ondersteuning of economische investeringen te doen, maar er moeten een aantal uitzonderingen worden gemaakt voor startende en kleine ondernemingen en voor een aantal ecologische investeringen.'

Op basis van dit regeerakkoord is minister Van Mechelen, indertijd bevoegd voor Economie, aan het werk getogen. Hij heeft een aantal beleidsda-

den gesteld. Zo heeft hij een ontwerp van kaderdecreet over de expansiesteun opgesteld. Hierbij heeft hij het regeerakkoord als uitgangspunt genomen. Dit ontwerp van kaderdecreet zou de steun aan kleine en startende ondernemingen, voor ecologische investeringen en aan een aantal strategische sectoren moeten regelen. Dit ontwerp van decreet heeft ondertussen een hele weg afgelegd. Het is opgesteld door de vorige bevoegde minister. Het is aan de Raad van State voorgelegd. Binnenkort zal het aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd. Het ontwerp van decreet wordt momenteel zwaar bekritiseerd. Een van de belangrijkste punten van kritiek is door de Unizo verwoord. De Unizo stelt dat de vooropgestelde doelstellingen door middel van dit ontwerp van decreet niet zullen worden gerealiseerd.

Men geeft vooral een aantal grote ondernemingen uitzonderingen en voorrechten, namelijk ondernemingen die meer dan een miljard frank of 25 miljoen euro investeren. Zij krijgen een apart sui-generissysteem. De kleine en startende ondernemingen en ecologie-investeringen krijgen te weinig kansen.

Mijn vraag aan de minister van Economie is wat zijn antwoord hierop is. Ik weet dat waarschijnlijk na het zomerreces over de inhoud van het decreet zal worden gediscussieerd, maar ik zou toch al graag een begin van antwoord krijgen op die kritiek. Ik begrijp dat de regering daaromtrent vaag moet blijven, maar de kritiek is van die aard dat ze er rekening mee moet houden.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, minister Gabriels vertoeft op dit ogenblik in Japan. Ik laat het aan het parlement om te appreciëren of het resultaat van de Rode Duivels een billijk resultaat is, en ik laat het zeker in het midden of de bijdrage van minister Gabriels aan het bereikte resultaat substantieel is geweest. Hij vervult buiten de sportieve missie ook nog een aantal taken in verband met zijn bevoegdheid inzake Buitenlandse Handel.

Minister Van Mechelen heeft destijds de basis gelegd voor het expansiebeleid nieuwe stijl zoals we het hebben genoemd. Hij zette zich af tegen het automatisme in de expansiewetgeving oude stijl. Het waren vooral de grote bedrijven die op de expansiesteun konden terugvallen en het aspect tewerkstelling was dominant. Voor die bedrijven was

Dewael

het een automatisme om, als ze aan de voorwaarden beantwoordden, langs de kassa te passeren. De overheid moest uitbetalen, met alle moeilijkheden van dien ten aanzien van conformiteit met Europa. Dit heeft een aantal uitbetalingsproblemen opgeleverd die ondertussen grotendeels van de baan zijn.

In het expansiedecreet nieuwe stijl – het parlement zal de gelegenheid krijgen om daar uitgebreid over te praten bij het indienen ervan in de commissie – zijn we niet helemaal afgestapt van het criterium tewerkstelling, maar het is niet langer het alleenzigmakende criterium. Er worden ook andere invalshoeken mogelijk, zoals het ecologische aspect met aandacht voor investeringen op het vlak van de milieutechnologie en het opleidingsaspect. Ik verwijs naar wat minister Gabriëls heeft ingevoerd op het vlak van de opleidingscheques. Ook onderzoek en ontwikkeling moet een belangrijke toetssteen worden in de toekomst. Terecht wordt gezegd dat er meer overheidsmiddelen moeten gaan naar onderzoek en ontwikkeling. Mijn antwoord hierop is altijd : 'Ja, maar niet alleen van de overheid.' De privé-sector moet er een substantieel deel toe bijdragen.

Ten aanzien van de finaliteiten zijn er heel wat mogelijkheden. De constante door het hele verhaal is dat niet meer alleen de grote bedrijven, maar in de toekomst ook de kleine en middelgrote ondernemingen aan bod zullen komen in het dossier van de expansiesteun. Op de vraag of dit in voldoende mate kan worden gewaarborgd of nog kan worden verbeterd op basis van de teksten die nu voorliggen, wil ik voorlopig niet antwoorden. Ik ben een beetje schroomvol geworden in het benaderen van het middenveld. Ik zou zeggen : laat Unizo eens tot bij mij komen, maar je weet nooit wat er dan gebeurt. In het kader van de behandeling van het ontwerp van decreet zou het misschien nuttig zijn indien ook de stem van Unizo in het parlementaire debat zou worden gehoord. Dit kan bijvoorbeeld via een hoorzitting. Ik zal me trouwens nooit verzetten tegen bijstellingen indien daartoe een parlementaire consensus zou bestaan.

Zoals de teksten nu voorliggen, kan de KMO-toets veel beter dan in het verleden worden doorstaan. Ik zal uw bekommernis in ieder geval aan minister Gabriëls overmaken en hem het idee van de hoorzitting suggereren.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Ik ga akkoord met de analyse van de problemen en van de doelstellingen van de nieuwe kaderreglementering in verband met de expansiesteun. Ik hoop tevens dat we de eventuele problemen zullen kunnen bespreken in aanwezigheid van de bevoegde minister.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Didier Ramoudt tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over een schadevergoeding voor de slachtoffers van de vliegcrash in Oostende

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Ramoudt tot de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over een schadevergoeding voor de slachtoffers van de vliegcrash in Oostende.

Minister Van Grembergen zal antwoorden namens minister Stevaert.

De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, volgende maand zal het vijf jaar geleden zijn dat zich op de luchthaven van Oostende een tragisch ongeval heeft voorgedaan tijdens een airshow. Een Jordaanse piloot heeft toen een aantal regels blijkbaar niet gerespecteerd en is te pletter gestort. Daarbij vielen 11 doden en tientallen gewonden te betreuren.

Vijf jaar later staan we nog steeds waar we vijf jaar geleden stonden. Ik moet wel beklemtonen dat de Vlaamse regering, mede op vraag van het Vlaams Parlement, indertijd een eerste geste heeft gedaan en via het Rode Kruis een bedrag van ongeveer 500.000 euro heeft vrijgemaakt als eerste tegemoetkoming en vorm van hulpverlening aan de slachtoffers.

Begin deze week heeft de rechtbank de organisatoren en de veiligheidscoördinatoren vrijgesproken. Uiteraard helpt dit de slachtoffers van de luchtramp geen stap en geen cent vooruit. Ik wens er ook op te wijzen dat de verzekeraars van de Jor-

Ramoudt

daanse piloten vijf jaar geleden beloftes hadden gedaan voor een financiële tegemoetkoming aan de slachtoffers, beloftes die ze echter niet hebben nageleefd.

Eigenlijk zijn hier twee soorten slachtoffers. Enerzijds zijn er de dodelijke slachtoffers en dus ook de mensen die een familielid, geliefde of vriend verloren hebben. Anderzijds zijn er de gewonden, de slachtoffers die ook nu nog wekelijks of zelfs dagelijks in ziekenhuizen geholpen moeten worden en die nog steeds wachten op dure esthetische chirurgische ingrepen. Ik denk daarbij in de eerste plaats aan de kinderen. Soms gaat het om schrijnende gevallen, om mensen die geen eurocent meer hebben om hun kind de nodige heelkundige ingrepen te laten ondergaan. Ikzelf ken een Brussels gezin dat zijn hele hebben en houden heeft moeten verkopen om de vereiste chirurgische ingrepen te kunnen betalen.

Hoe deze zaak uiteindelijk zal aflopen, is nog steeds een groot vraagteken. Dit is zeker het geval als we de houding bekijken van de verzekeraar die op televisie beloftes maakte, maar die beloftes achteraf nooit heeft waargemaakt.

Mijnheer de minister, ten aanzien van de objectieve aansprakelijkheid van het Vlaams Gewest wens ik van u te vernemen of de regering, na de vrijpraak van de verkeersleiding en van de veiligheidscoördinatoren, tot een nieuwe beoordeling kan komen om bijvoorbeeld renteloze en recupererbare voorschotten aan de slachtoffers en hun familieleden toe te kennen, met dien verstande dat de regering het geld achteraf van de verzekeraar van de Jordaanse piloten zou terugvorderen.

Minister Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, mijn antwoord grijpt terug naar de uitspraak van de correctionele rechtbank van Brugge. Die legt de volledige verantwoordelijkheid van het tragische ongeluk te Oostende bij de stuntpiloot en zijn team. Buiten dat vonnis treden door een vorm van verantwoordelijkheid op te nemen, zou zware gevolgen hebben. De Vlaamse regering respecteert het vonnis van de rechtbank.

In het verleden heeft de bevoegde minister zich als bemiddelaar opgesteld tussen de verzekeringsmaatschappij en de slachtoffers. Ik wil hem dit opnieuw voorleggen. De Vlaamse regering heeft in het verleden beslist om 20 miljoen frank ter beschikking te stellen van het Rode Kruis. Het Rode

Kruis kreeg dan de opdracht om daar de zeer dringende problemen mee op te lossen.

Ik raad u aan om de vragen over het gebrek aan middelen en over het grote lijden, in een nota aan minister Stevaert over te maken. Misschien kan de Vlaamse regering mee de verdediging van de slachtoffers op zich nemen. Ik heb daarover van de minister geen instructies gekregen.

De heer Didier Ramoudt : Volgende maandag zal minister Stevaert een delegatie van de slachtoffers ontvangen. Als de regering beslist om een tegemoetkoming te doen aan de meest hulpbehoevendsten, dan kan dat op geen enkel ogenblik worden gebruikt als een schuldkenning, maar veeleer als een humaan en solidair gebaar. Het gaat om het lenigen van de grootste nood, op basis van recupererbare voorschotten, zodat de regering geen enkele euro verliest.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Jan Van Duppen tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het behoud en de bescherming van het Noordzeehotel in Knokke

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Duppen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over het behoud en de bescherming van het Noordzeehotel in Knokke.

De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tot op heden werden 1.600 handtekeningen verzameld om de bescherming te vragen van het Noordzeehotel van de befaamde Vlaamse modernistische architect Huib Hoste, dat op de Lippenslaan te Knokke werd gebouwd tussen 1922 en 1924. Ik heb u daarover een toelichting gevraagd in de commissie voor Binnenlandse Zaken. U hebt die zeer uitgebreid beantwoord, maar ondertussen zitten we in een volgende fase.

Op 1 juni werd de slopersvergunning afgeleverd met de voorwaarde van een erkende bouwvergunning voor het nieuwe complex dat daar zal komen.

Van Duppen

Van die 1.600 handtekeningen zijn er 850 van het Sint-Lucasarchief, 330 van buurtbewoners, waaronder handelszaken op de Lippenslaan. Zij staan niet alleen, want ook in de internationale architectuurwereld neemt de bezorgdheid toe over de mogelijke verdwijning van het gebouw.

Mijnheer de minister, bestaat de mogelijkheid dat u, of eventueel de Vlaamse regering, bijkomende of nieuwe stappen onderneemt om het gebouw te redden van de slopershamer? Gisteren nog sprak ik met de eigenaar van het pand. Hij blijft bij zijn standpunt dat hij niet op de hoogte kon zijn van de mogelijkheid tot bescherming van het gebouw.

U hebt al uitvoerig uitgelegd dat de hele zaak draaide rond de experimentele vierkante theaterzaal die eerst wel en daarna niet meer aanwezig was. Het gebouw is een eerste voorbeeld van betonskeletbouw in het Vlaamse modernisme. Het is een heel belangrijk gebouw met een bijzonder waardevolle constructie, vooral in het voorste gedeelte. Het zou perfect mogelijk zijn om het een invulling te geven waardoor het bewaard kan worden. De eigenaar heeft verklaard dat dat voor hem geen enkel probleem zou zijn, op – de niet meer dan logische – voorwaarde dat de door hem gemaakte kosten en investeringen zouden worden vergoed.

Ik stel u deze vraag omwille van het belang van het gebouw voor de architectuur en het onroerend erfgoed van Vlaanderen. Binnenkort vieren we 700 jaar Vlaamse ontvoogding. Het gebouw is historisch ook van groot belang voor de Vlaamse Beweging. Wat kunt en wilt u nog doen? De volgende etappe is vergelijkbaar met wat is gebeurd met het NIR-gebouw op het Flageyplein: heel wat heisa in de internationale architectenwereld. U moet trouwens toegeven dat we een nogal modderig figuur zouden slaan als we tegen 11 juli 2002 toestaan dat het gebouw wordt gesloopt.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, op verzoek van het Sint-Lucasarchief werd de procedure tot bescherming ingezet. Tegelijkertijd werd ook een petitie ingediend waarop aanvankelijk 600, maar later meer, handtekeningen stonden van geïnteresseerden en gemotiveerden.

Uit het onderzoek van de provinciale dienst voor Monumenten en Landschappen van West-Vlaanderen bleek dat een van de hoofdelementen van het gebouw, de theaterzaal, onherstelbaar was verwoest. De dienst merkte ook dat een aantal belangrijke elementen van de gevelstructuur en van de detailstructuren waren beschadigd of vernietigd. Het gevolg daarvan was dat de provinciale commissie een ongunstig advies gaf. Ook de stad Knokke gaf een ongunstig advies, net als het provinciebestuur.

Toen het volledige dossier terecht kwam bij de afdeling Monumenten en Landschappen die over het algemene dossier moet oordelen, heeft ook die een ongunstig advies verstrekt. Ondanks het feit dat ik het werk van Huib Hoste en de modernistische architectuur die hij in Vlaanderen heeft ingezet, ken, heb ik het advies van de afdeling Monumenten en Landschappen gevolgd. Ik heb het hotel in Knokke dus niet op de beschermingslijst geplaatst. Dit heeft uiteraard rechtsgevolgen. De eigenaar wist in welke omstandigheden hij zich bevond. Hij heeft tegenover u verklaringen gedaan, maar ik weet dat hij al appartementen heeft verkocht. Er zijn notariële aktes opgemaakt, zo wordt me gemeld. Dat creëert een bepaalde rechtssituatie.

Eenmaal de overheid een beslissing heeft genomen, hou ik mij daaraan. Ik weet dat het architecturaal erfgoed van Huib Hoste belangrijk is. Daarom heb ik gevraagd een inventaris op te maken van alles wat hij heeft verwezenlijkt. Op die manier kunnen we nagaan wat waardevol is in Vlaanderen en dat eventueel laten beschermen. Deze regering besteedt zeer veel zorg aan monumentenzorg, ook in de kustzone. We hebben al een aantal panden in Knokke-Heist en Blankenberge beschermd en er staan er nog een hele reeks op de lijst in het kustgebied. Maar in dit geval blijf ik bij mijn beslissing.

De voorzitter : De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Er zijn echter twee zaken niet helemaal correct. Ten eerste werd bij het advies verzuimd om uitspraken te doen over meer dan alleen maar de vierkante experimentele theaterzaal. Er is niets gezegd over de rest van het gebouw. Ten tweede, heb ik van de eigenaar en aannemer vernomen dat er inzake de verkoop van appartementen inderdaad toezeggingen zijn gedaan. Ik dacht dat het niet kan om een notariële akte op te maken over een verkocht appartement dat er niet eens is. Daar zijn dus nog mogelijkheden.

Van Duppen

Bovendien laat de petitie van het Sint-Lukasarchief zeer goed zien wat de toestand nu is, wat die zou zijn na restauratie en wat een gruwel het zal zijn wanneer er een banale glas- en betonbouw wordt opgetrokken. Dit zal de hele Lippenslaan ontsieren. Voor de Vlaamse Gemeenschap zou het zinvol zijn om met de eigenaar tot een akkoord te komen en naar een oplossing te zoeken. Huib Hoste heeft er destijds in voorzien dat het gebouw voor allerlei doeleinden kan worden gebruikt. De structuur is niet van die aard dat deze geconcentreerd is op het oorspronkelijke gebruik. Waarom onderhandelen we niet met de eigenaar ? Als er een nieuw beschermingsbesluit zou komen, kan de provincie of de stad een belangrijke rol spelen. Het zou voor Knokke een sierlijke gebaar zijn om zelf een inspanning te doen om dit gebouw te bewaren en te gebruiken als zeer exclusieve appartementen en voor recepties.

Ik haal even het Zwarthuis van dokter De Beir aan. Dat is gerestaureerd op particulier initiatief en daarna geklasseerd. Het is een parel voor de stad en Knokke maakt er nu graag gebruik van. We moeten verder gaan en niet bij deze beslissing blijven. De teneur binnen de architectuurwereld is gezet en ik zou het erg pijnlijk vinden, mochten we daarmee worden geconfronteerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot verdaging van agendapunten**

De voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Vermeiren bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, we hebben een woelige dag achter de rug. Deze namiddag was het weliswaar iets kalmer. Dit bewijst dat een rustig debat ook zijn voordelen heeft.

Ik heb echter ook begrip voor de situatie van de oppositie, ondanks het feit dat ik hun houding betreurt. Daarenboven vertoefte een aanzienlijke parlementaire delegatie in het buitenland. Mogelijk zijn er niet genoeg parlementsleden aanwezig om tot een stemming over te gaan.

Ik stel dan ook voor de nog niet behandelde agendapunten te verdagen naar de volgende plenaire vergadering.

De voorzitter : Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op woensdag 12 juni 2002 om 14 uur.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.07 uur.*